

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: S. Vasilache)
Instanța de apel - Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Panov, O. Cojocaru, M. Anton)

Î N C H E I E R E

20 septembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Aliona Donos
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Grecu Viorica, reprezentată de avocatul Crivenco Roman,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Viorica Grecu împotriva Societății pe Acțiuni „Moldasig”, intervenienți accesorii Ștefan Josanu și Societatea cu Răspundere Limitată „Vadnatcom” privind încasarea dobânzii de întârziere și a penalității,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2022, prin care s-a respins apelul declarat de Grecu Viorica, reprezentat de avocatul Crivenco Roman și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 22 februarie 2022,

c o n s t a t ă :

La 24 iunie 2020, Viorica Grecu a depus cererea de chemare în judecată împotriva S.A. „Moldasig”, intervenienți accesorii Ștefan Josanu și S.R.L. „Vadnatcom” privind încasarea dobânzii de întârziere și a penalității.

În motivarea acțiunii a invocat că la 27 noiembrie 2013, Josanu Ștefan conducând automobilul de model xxx pe traseul Chișinău-Ungheni, în apropiere de intrarea în satul Făgureni, a tamponat-o pe reclamanta Viorica Grecu.

Ca urmare, i-au fost cauzate vătămări corporale sub formă de fractură de os femural drept, fractură deschisă a oaselor gambei drepte, fractura osului humeral drept, plăgi contuzie a fetei și piciorului drept, care conform raportului de expertiză medico-legală nr.6 din 13 ianuarie 2014, se califică drept vătămări corporale grave, periculoase pentru viață.

Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 06 decembrie 2016, Josanu Ștefan a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Acțiunea civilă care a fost admisă parțial, încasându-se de la SA „Moldasig” sumele de 34 492,09 lei cu titlu de cheltuieli de tratament și îngrijire; 18 952,7 lei cu titlu de diferență din salariul net ratat pe perioada spitalizării și a concediului medical în perioada 28.11.2013 - 01.05.2014; 56668,55 lei cu titlu de rentă lunară

pe perioada 01.05.2014- 18.03.2016; 100 000 lei cu titlu de cheltuieli de tratament și protezare, în total – 210 114,15 lei;

- s-a încasat din contul S.R.L „Vadnatcom” suma de 2463,85 lei, cu titlu de rentă lunară, începând cu 18.03.2016;

- s-a încasat de la Ștefan Josanu prejudiciul moral în mărime de 100000 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 4000 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2017, au fost admise apelurile declarate de către reprezentantul S.R.L „Vadnatcom” și reprezentantul SA „Moldasig”, casată sentința în partea încasării prejudiciului material din contul S.R.L „Vadnatcom” și SA „Moldasig” în beneficiul reclamantei, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Acțiunea civilă privind încasarea sumelor din contul S.R.L „Vadnatcom” și SA „Moldasig” a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cât și asupra persoanelor răspunzătoare să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile. În rest, sentința a fost menținută.

Grecu Viorica a declarat recurs ordinar în temei prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) a Codului de procedură penală, însă la 21 iunie 2017 cererea de recurs înaintată a fost respinsă ca inadmisibilă.

Prin hotărârea Judecătoria Strășeni din 23 februarie 2018, emisă pe cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Vioricăi Grecu către S.R.L „Vadnatcom” Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule și SA „Moldasig” privind încasarea sumelor cu titlu de cheltuieli de tratament și îngrijire, venit ratat, rentă lunară, cheltuieli necesare pentru protezare și încasarea cheltuielilor de judecată-se admite parțial.

S-a încasat de la SA „Moldasig” în beneficiul reclamantei Grecu Viorica suma de 9190,20 lei cu titlu de tratament și îngrijire, suma de 19911,05 lei cu titlu de venit ratat, suma de 106287 lei, cu titlu de rentă lunară pentru perioada de 01.05.2014-31.11.2017, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3500 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 96 lei.

S-a încasat din contul SA „Moldasig” taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 4061, 65 lei.

În rest pretențiile s-au respins ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2019 cererile de apel depuse de SA „Moldasig” și Grecu Viorica au fost respinse, iar hotărârea primei instanțe menținută.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 19 februarie 2020, s-a declarat inadmisibil recursul înaintat de SA „Moldasig”.

Reclamanta a susținut că hotărârea instanței de judecată a fost executată.

Însă, prin cererea de despăgubire adresată SA „Moldasig” a solicitat achitarea suplimentar și în mod amiabil a următoarelor sume: 57 896 lei dobândă legală de întârziere a plății despăgubirilor; 132 952 lei penalitate legală de întârziere a plăților; 70 838 lei rentă lunară pentru perioada 01.12.2017 până în 10.04.2020, prin prisma art. 619 Cod civil în redacția de până la 01.03.2019 și art. 942 CC al RM, în redacția actuală.

Perioada pentru care se solicită dobânda legală de întârziere este de la data de 01 aprilie 2017, expirarea termenului de 10 zile de la data pronunțării deciziei

definitive a Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2017 - conform prevederilor art.19 - 28 din Legea nr. 414 din 22.12.2006) - 09 decembrie 2019 (data executării hotărârii Judecătorei Strășeni din 23 februarie 2018).

Pentru această perioadă suma dobânzii de întârziere este de 57 896 lei calculate la sumele restante de: 9190,20 lei cu titlu de tratament și îngrijire; 19911,05 lei cu titlu de venit ratat; 106287 lei, cu titlu de rentă lunară pentru perioada de 01.05.2014-31.11.2017.

Totodată, cere și penalitatea legală pentru întârzierea plăților despăgubirilor, conform prevederilor art. 6 alin. (6) din Legea cu privire la asigurări nr. 407 din 21.12.2006.

Perioada pentru care se solicită penalitatea legală de întârziere este de la data de 01 aprilie 2017, expirarea termenului de 10 zile de la data pronunțării deciziei definitive a Curții de Apel Chișinău din 21.03.2017 - conform prevederilor art. 19 - 28 din Legea nr. 414 din 22.12.2006 – 09.12.2019, data executării hotărârii Judecătorei Strășeni din 23.02.2018.

Pentru această perioadă suma penalității de întârziere este de 132 952 lei calculate la sumele restante de încasate cu titlu de tratament și îngrijire; venit ratat; rentă lunară pentru perioada de 01 mai 2014- 31 noiembrie 2017.

Reclamanta a menționat că la solicitarea SA „Moldasig” a prezentat suplimentar următoarele documente: copia certificatelor de dizabilitate și capacitate de muncă pentru perioada anilor 2018-2020; copia legitimației eliberate de CTAS Strășeni privind stabilirea și prelungirea plății pensiei valabilă pentru perioada anilor 2018-2020; Extras din contul personal al dnei Grecu Viorica eliberat de CNAS privind veniturile înregistrate, inclusiv prestațiile sociale pentru perioada anilor 2018-2020.

SA „Moldasig”, a emis Actul de constatare a cazului de asigurare suportat în urma accidentului rutier, prin care în rezultatul examinării materialelor prezentate, s-a efectuat calculul venitului ratat pentru perioada decembrie 2017 până în prezent.

S-a propus spre plată despăgubirea de asigurare în mărime de 73229,15 lei care a și fost achitată.

La 02 iulie 2020 a trimis un răspuns pe e-mail cu referire la Actul din 01 iulie 2020 de constatare a cazului de asigurare suportat în urma accidentului rutier, prin care și-a exprimat regretul cu privire la faptul că nu a fost luată o decizie cu privire la dobânzile și penalitățile solicitate, ceea ce a calificat ca un refuz de la plata acestora.

A acceptat spre plată și transfer în contul persoanei păgubite Grecu Viorica suma calculată spre achitare pentru perioada decembrie 2017 până în luna iulie 2020, însă sumele solicitate cu titlu de penalitate și dobândă au fost refuzate.

Reclamanta a solicitat încasarea din contul SA „Moldasig” suma de 57 896 lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 01 aprilie 2017 – 09 decembrie 2019; suma de 132 952 lei cu titlu de penalitate pentru perioada 01 aprilie 2017 – 09 decembrie 2019.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 22 februarie 2022, cererea de chemare în judecată depusă de Grecu Viorica a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut că, la caz prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2017, s-a admis de principiu acțiunea civilă.

În decizie instanța admitând de principiu acțiunea civilă și explicând dreptul părții de a formula pretențiile corespunzătoare în cadrul procedurii civile, a subliniat faptul că anume instanței civile îi revine obligația de a determina persoana răspunzătoare de repararea prejudiciului, inclusiv a indicat că reclamanta nu a probat, la acea etapă, quantumul despăgubirii pretinse. Astfel, prin decizia respectivă nu a fost determinată nici persoana obligată la plata despăgubirii, precum nici quantumul acesteia.

În circumstanțele date instanța de fond a reținut că prevederile art.28 alin. (1) din Legea nr. 414 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, nu erau aplicabile imediat după emiterea decizia Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2017.

Conform deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2017, cât și potrivit pretențiilor reclamantei Viorica Grecu, expuse în procedura anterioară, nu a fost identificată expres obligațiunea SA „Moldasig” la plata despăgubirii, însăși reclamanta a formulat pretențiile față de SRL „Vadnatcom”, SA „Moldasig” și Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, iar conform solicitărilor nu a individualizat pretențiile per fiecare participant în mod separat, ceea ce implică aspectul litigios a pretențiilor, iar instanța urma să identifice atât persoana ce va răspunde la plata despăgubirii, precum și va determina inclusiv quantumul despăgubirii.

Instanța de fond a reținut că, obligațiunea SA „Moldasig” la plata despăgubirii a intervenit prin hotărârea Judecătorei Strășeni din 23 februarie 2018, devenind definitivă și executorie abia la data de 17 septembrie 2019.

Astfel, în condițiile în care obligația SA „Moldasig” a devenit exigibilă la 17 septembrie 2019, iar creditorul a înaintat spre executare documentul executoriu la 22 noiembrie 2019, întru încasarea sumei și neformulând o pretenție de executare benevolă a obligației de către SA „Moldasig”, în termenul instituit de către executorul judecătoresc a fost efectuată plata, iar pârâțul nu s-a aflat în întârziere.

Cu referire la pretenția privind penalitatea legală pentru întârzierea plăților despăgubirilor, conform prevederilor art. 6 alin. (6) din Legea cu privire la asigurări nr. 407 din 21.12.2006, instanța de fond a reiterat că, obligația SA „Moldasig” de plată a despăgubirii a intervenit conform hotărârii Judecătorei Strășeni din 23.02.2018, devenită executorie și definitivă la 17 septembrie 2019, or, este evident că până la data respectivă nu exista obligația asigurătorului SA „Moldasig” la plata despăgubirii, inclusiv ținând cont de faptul că Viorica Grecu a formulat pretenții și față de SRL „Vadnatcom” și BNAA.

Însăși Grecu Viorica a formulat pretenții față de mai mulți pârâți, indicându-i pe toți drept răspunzători pentru repararea prejudiciului, inclusiv contestând sub acest aspect și hotărârea Judecătorei Strășeni din 23 februarie 2018 și respectiv, nu se poate pune în seama SA „Moldasig” obligația de plată a penalității de întârziere.

Instanța de fond a conchis că, la intentarea procedurii de executare a hotărârilor judecătorești, SA „Moldasig” și-a executat obligația de plată benevol, conform încheierii executorului judecătoresc, prin urmare nu se atestă temeieri de a pune în seama acestuia și obligația de plată a penalității de întârziere.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței, la 28 februarie 2022, Grecu Viorica, reprezentată de avocatul Crivenco Roman a declarat apel solicitând casarea hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 22 februarie 2022, și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2022, s-a respins apelul declarat de Grecu Viorica, reprezentată de avocatul Crivenco Roman și s-a menținut hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 22 februarie 2022.

La 28 martie 2023, Grecu Viorica, reprezentată de avocatul Crivenco Roman a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2022, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, și emiterea unei hotărâri de admitere a acțiunii.

Drept temei de recurs a invocat prevederile art. 432 alin. (2) lit. a) și c), alin.(4) din Codul de procedură civilă.

În motivare a invocat că, soluția instanței de apel este neîntemeiată și cu aplicarea eronată a normelor de drept material.

Instanța de apel nu a oferit o apreciere proprie circumstanțelor spetei, reproducând echivoc afirmațiile părâtei, subminând astfel interesele și drepturile Vioricăi Grecu.

Instanța de apel nu a analizat toate circumstanțele cazului și greșit a ajuns la concluzia că obligația de plată a SA „Moldasig” a intervenit după emiterea hotărârii Judecătorei Strășeni din 23 august 2018.

SA „Moldasig” nu poate fi exonerată de răspundere pentru achitare cu întârziere a sumelor datorate din motiv că instanța de apel nu s-a expus asupra cuantumului despăgubirilor, deoarece aceasta cunoștea că urmează să achite despăgubiri.

Recurentul a susținut că deși instanțele ierarhic inferioare au analizat normele legale care au stat la baza înaintării acțiunii, concluziile trase sunt eronate și constatările neargumentate.

Totodată, instanțele au ignorat faptul că prin referința depusă SA „Moldasig” a recunoscut parțial acțiunea.

În opinia recurentului litigiul a fost examinat superficial și subiectiv, fiind ignorate argumentele prezentate de către reclamantă.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 10 noiembrie 2022.

Potrivit informației de la fila dosarului 174, instanța de apel a comunicat reprezentantului recurentului decizia motivată la 28 ianuarie 2023, respectiv, cererea de recurs declarată la 28 martie 2023, este depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

Curtea Supremă de Justiție, la 10 mai 2023, a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat de Grecu Viorica, reprezentată de avocatul Crivenco Roman, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte

normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Grecu Viorica, reprezentată de avocatul Crivenco Roman a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentei cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Grecu Viorica, reprezentată de avocatul Crivenco Roman, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Grecu Viorica, reprezentată de avocatul Crivenco Roman.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Aliona Donos

Ion Malanciuc